

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb

side 1

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

FORORD

Det er påfaldende, hvor lidt konfirmandmateriale der er om dåb, specielt når konfirmation bl.a. forstås som en bekræftelse af dåben. Er præster nervøse for at tale om dåb? Og er det fordi spørgsmålet ”Hvad så med dem, der ikke er døbt?” er et spørgsmål vi nødigt vil besvare? De fleste præster underviser i nadver, som er det ene af vores to sakramenter. Nu har vi, på grund af faldende dåbstal i folkekirken, fokus på dåb, og så håber vi flere præster vil undervise i dåb, det andet af vores sakramenter.

Det faldende dåbstal betyder faldende medlemstal af folkekirken. Vi håber, at vi kan øge sandsynligheden for at konfirmanderne, når de senere i livet bliver forældre lader deres børn døbe, ved at italesætte dåb og involvere dem i nogle overvejelser omkring dåb, mens de går til forberedelse op til deres konfirmation.

I dette inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelsen prøver vi at inddrage konfirmanderne bl.a. ved at stille spørgsmål til konfirmanderne. I anordningen står at vi skal bygge bro mellem evangeliet og konfirmandernes livsvirkelighed – i dette tilfælde forstår vi det som at vise konfirmanderne, at dåben har en betydningshorisont, der også rækker ind i deres liv. Formålet med materialet er ikke at overgive en endegyldig dåbsdogmatik til konfirmanderne, men snarere at sætte tanker og refleksioner i gang hos dem vedrørende forskellige aspekter af dåben.

Materialet indeholder seks undervisningsforløb, som hver tager fat i et aspekt af dåben. Man kan følge undervisningsforløbene fra ende til anden, eller man kan plukke det ud, som man kan bruge til sin egen undervisning og til at fremhæve andre aspekter af dåben. Det bedste undervisningsmateriale er i bund og grund det, som hver enkelt præst selv laver til sin egen undervisning – vi tilbyder her blot inspiration og idéer. Forløbene er:

Dåben og vandet, 2-7

Dåben som tiltale, 8-9

Dåben som valg, 10-15

Dåben som kærlighed, 16-18

Dåben som fællesskab, 19-24

Dåben som gave og opgave, 25-26

Det har en betydning, at konfirmanderne oplever, at deres dåbsdag er en festdag. Man kan inden konfirmanderne begynder lave en liste med konfirmandernes dåbsdage. Man kan så fejre de dåbsdage, der har været siden sidste undervisning evt. ved at uddele bolcher, gerne bolcher med ordet dåb. De kan købes her: <http://bolcheriet.dk/Shop/webshop-forside/baby-daab/default.aspx>).

Materialet er lavet som et led i Helsingør Domprovstis dåbssatsning i efteråret 2016 og er udarbejdet af Mette Høyer Dansøn, sognepræst i Vestervang Kirke, og af Pernille Nærvig Petersen, religionspædagogisk konsulent i Helsingør Stift. GOD ARBEJDSLYST!

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 2

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

DÅBEN OG VANDET

a) Sæt konfirmanderne til at lave brainstorm to og to om vand som symbol. Suppler evt. med disse betragtninger:

- Vand er både livgivende og dødfarligt. Hvert år drukner der i Danmark både børn og voksne. Fakta – der drukner ca. 3 gange så mange drenge som piger, hvad mon det skyldes?
- De to skabelsesberetninger i begyndelsen af 1. mosebog adskiller sig bl.a. ved, at der i den ene er så meget vand at det skal skilles for at jorden kan komme frem (der er et urdyb) og i den anden skal en kilde vande jorden.
- Et barn ligger i fostervand inden det bliver født.
- Vi består af 50-60 % vand

b) Hvor er der vand i biblen? – inddele i 3 grupper. Giv grupperne hver deres ”vand-tekst”

Hvad har disse tekster med dåb at gøre?:

- Noas ark 1. mos 6.1 – 9.17
- Moses, der skiller vandet 2. mos 13,17 – 14.30
- Kvinden ved brønden Joh 4, 1-26

Finde ud af hvad de har med dåb at gøre, hvis de har... Hver gruppe fremlægger deres tekst.

c) Hvad er argumenterne for barnedåb, når vi faktisk kun læser om voksendåb? (Se evt. i afsnittet om dåb som valg)

- Jesu dåb Matt 3, 13 - 17
- Filip og den etiopiske hofmand Acta 8. 26- 40

d) Aktivitet i kirken.

Præsten kan give nogle fakta-oplysninger om kirkens døbefont. Hæld derefter lunken vand i (må ikke være koldt, så åbner blomsten sig ikke)

Dåbsblomst, der åbner sig (her et billede fra en familiegudstjeneste).

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 3

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift



Præsten kan på forhånd have lavet blomster, som er foldede, eller konfirmanderne kan lave dåbsblomster til hinanden. Fortæl konfirmanderne, hvis de skal lave blomster, at det, de skriver eller tegner, vil blive synligt for alle. Blomsterne lægges ned i vand en ad gangen – eller ganske få ad gangen, så alle kan se og opleve.

Alternativt:

Man kan arbejde med dåb som relation, sådan at det konfirmanderne skriver i blomsten er noget de vil sige til Gud, som svar på tiltalen i dåben. Man kan sige ”TAK”. Arbejde med konfirmanderne om, hvad man kan sige tak til Gud for, eller bede om hjælp til.

- Tak for
- Hjælp til

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb
side 4

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift



Det der kan skrives inde i midten af blomsten er:

- Du er Guds barn
- Jesus er livets kilde
- Lad de små børn komme til mig
- Jeg er med jer alle dage indtil verdens ende

**Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb
side 5**

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

- Der kan også være symboler som:



Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb
side 6

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift



e) Aktivitet i kirken:

Syng en kanon omkring døbefont

<https://www.youtube.com/watch?v=IDYKBhq1Rhc>

<https://www.youtube.com/watch?v=d7M9iamO12Y>

Jer er med jer alle dage

Indtil verdens ende

Alle dage

Alle dage

f) Dåb som renselse

Dette afsnit er ment som inspiration, hvis der er mere tid. Præsten kan evt. læse dette op:

De fleste religioner har renselse som et vigtigt element. Man går fra at være ”uren” (i kristendom syndig) til at blive ”ren”

Før jøderne måtte komme ind i templet, skulle de være rituelt rensede. Renselsen skete, ved at man gennemgik en renselsesceremoni i et rituelt bad, der på hebraisk blev kaldt en mikve. Der skulle

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb
side 7

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

foretages en mikve hver gang en kvinde havde været igennem en menstruationsperiode, eller hvis man havde rørt ved et lig, eller havde været syg. Der var altså en tradition omkring renselse med vand, inden Johannes døberen begyndte at døbe i Jordanfloden og Jesu disciple fik besked på, at døbe.

Præsten spørger: ”Hvorfor tror I, at døbefonten i gamle dage stod ved indgangen i kirkerummet”? (et svar der kan gives efter konfirmandernes refleksion - symboliserende at dåben er den kristnes indgang i kirken.)

- g) Film om rensningsanlæg: - Kan vises af præster med smartboards, eller lægges ud i konfirmandfacebookgruppe som supplerende materiale til refleksion.

<https://www.youtube.com/watch?v=bCrQG1q6kl0>

<https://www.youtube.com/watch?v=3cbVEfDscKI>

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 8

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

DÅBEN SOM TILTALE

a)

Spørg konfirmanderne i plenum: Siger I til nogle, at I elsker dem (forældre, venner, kæreste mm)? Siger de til jer, at de elsker jer? Gør det en forskel om man siger det højt, når man elsker nogen? Hvilken forskel kan det give? Hør konfirmandernes bud – hvis de har svært ved at svare, så lad dem tale om spørgsmålet to og to først og hør derefter i plenum.

Præst kommer med bud: Det kan give mod, når nogen siger, at de elsker en.

Præst genfortæller historie om Møllehave: Johannes Møllehave velsignede altid sine børn, når de løb ud og legede. Børnene følte sig usårlige pga. velsignelsen. Men en dag var en af dem ved at drukne, da han sejlede ud i en båd. Velsignelsen betød ikke, at de var usårlige.

Præst fortsætter med at spørge om konfirmanderne kender det med fodboldspillere, der slår korsets tegn for sig. Spørg konfirmanderne, hvorfor de gør det? Og betyder det så, at de aldrig skyder forkert?

Præst summerer op: Man får at vide i dåben og i velsignelsen at Gud elsker en og passer på en. Men det betyder jo ikke, at det aldrig går galt. Måske betyder det, at man kan få mere mod til at prøve, selvom det kan gå galt – at man ikke er så bange for at lave fejl. Spørg konfirmanderne, hvad de tror? Kan det også give andre ting (tillid, ledsagelse, taknemmelighed mm)?

b)

Præst siger: Guds kærlighed viser sig på mange måder (brug gerne eksempler, også fra eget liv, hvordan man selv oplever det - det at vi lever, de gode ting i vores liv, at der er nogen der trøster os, når vi er kede af det, at vi kan tale med Gud om alting). Men et af de steder, hvor Gud direkte siger til os, at han elsker os – det er i dåben, selvom det bliver sagt gennem biblen og præsten og handlingen. Guds stemme er i de ting, der sker ved en dåb.

c)

Spørg konfirmander, om de ved, hvad der sker helt konkret i en dåb? Hjælp dem eventuelt på vej, hvis de ikke kan huske det (velsignelsen er vigtig at få med).

Skriv velsignelsen på tavlen og udlever den i fotokopi til konfirmanderne. Lad konfirmanderne i grupper på tre lave hashtags (det er en metode til at identificere nøgleord i en tekst ved at sætte # foran de ord, man mener er vigtige).

Lad hver gruppe komme op og sætte hashtag (#) foran deres valgte ord på tavlen. Når alle grupper har sat hashtags, kan man diskutere de hashtaggede ord – spørg konfirmanderne, hvorfor de har sat de forskellige hashtags og hvad de tror, at ordene betyder. Præsten må også gerne fortælle om sine hashtags (nøgleord) og sin egen forståelse af dem.

Man kan derefter lade konfirmanderne i grupper lave en moderne velsignelse for det døbte barn. Alternativt kan man læse en moderne forståelse af, hvad dåben betyder fra konfirmandmaterialet Free Spirit (af Anna Helleberg Kluge) højt: Du duer, som du er, jeg kender dig og elsker dig, som du er, og jeg er med dig alle dage indtil verdens ende.

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 9

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

d) (repetition af punkt 1)

Spørg konfirmanderne: Men hvad betyder det så, at man har fået at vide at Gud siger, at han elsker dig, da du blev døbt? Når du får at vide, at der er en, der elsker dig ubetinget, hvilke konsekvenser får det for din måde at tænke om dig selv på og for din måde at handle på?

e)

Spørg konfirmander, om de ved, hvem der er deres faddere? Spørg om de ved, hvorfor man har faddere? Lad dem komme med bud og kom selv med eget bud (man kan sige, at fadderne er Guds hænder for barnet – de skal blive ved med at huske det på velsignelsen – for selvom den blev sagt direkte til barnet, så er barnet så lille, at det ikke kan huske det. Og det gør en forskel, at det bliver sagt højt, at Gud har sagt til det lille barn, at han elsker det.

Her kan også suppleres med idéer til at tale om faddere fra undervisningsgangen om dåben som fællesskab.

Spørg konfirmanderne: Hvis I skulle være faddere for et barn, hvad synes I så skulle være jeres opgave? Hvad ville I helt konkret gøre? Lad dem eventuelt i grupper på tre lave en faddertale, som de ville holde, hvis de var præster.

f)

Man kan slutte med at brainstorme symboler, der kan svare til ordene i velsignelsen (det kan gøres ud fra deres hashtagede ord), og lave døbefonte i ler med symboler (de kan også tegne eller male symbolerne på en tegning af en døbefont).

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 10

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

DÅBEN SOM VALG. Er det LIGE-GYLDIGT ?

a) Præsten introducerer: "Livet er en vanskelig balancegang imellem rigtigt og forkert. For hvornår er det valg, du tager, rigtigt, og hvornår er det forkert? Og kan man i virkeligheden ikke ofte sidde tilbage og kigge i bakspejlet og fundere over, hvad der ville være sket, hvis nu jeg var gået til venstre i stedet for til højre. Ville mit liv så være anderledes? At træffe det rigtige valg er selve livets besværlighed" Citat: Ole Bornedal (avisartikel: "At træffe det rigtige valg er selve livets besværlighed" KD 25. august 2007)

b) Hvilke store valg skal du tage? – Skriv op på tavlen. Præsten supplerer med:

- Uddannelse
- Kæreste – familieliv
- Dåb
- Konfirmation

Præsten spørger: Nævn nogle livsvalg, I mener er dårlige. (kan evt. supplere med begynde at ryge, stoppe sport)

Passivitet som valg. Går livet forbi en? Kan man lade være med at vælge?

c) Spørg i plenum hvornår vi bruger disse tre ord, ligegyldigt, gyldigt, lige. Hvad betyder de? – Lad dem komme med bud, før svaret.

"Ligegyldigt!" Det siger vi om noget der er uden større interesse eller betydning.

"Gyldigt" bruger vi om noget, der juridisk godkendt. Når noget er gyldigt så er det i overensstemmelse lovgivning. Vi taler f.eks. om et gyldigt pas. Om et gyldigt testamente.

"Lige" Når noget er magen til noget andet. Når noget er det jævnbyrdigt, med ens værdi.

d) Spørg konfirmanderne:

Er det ligegyldigt, eller lige-gyldigt om man bliver døbt eller ej?

e) Præsten genfortæller/ læse op:

Jesus siger man skal!

Dåbsbefalingen

Efter opstandelsen og før himmelfarten samlede Jesus sine disciple for at sige farvel til dem, og give dem sine sidste vejledninger. Det han sagde til sine venner/ disciple, er det vi kender

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 11

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

som *dåbsbefalingen* eller *missionsbefalingen*. Vi finder ordene i Matthæusevangeliet kap 28, vers 18-20, og de bliver læst op hver gang vi holder dåb.:

”Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.”

Man kan derfor sige, at vi skal døbe, fordi Jesus har sagt vi skal!

f) I kirken. Konfirmanderne samles omkring døbefont. Præsten forklarer, evt. hælder vand op:

Hvad er et sakramente?

I et sakramente bliver Guds nåde (dvs. gavmildhed og godhed, barmhjertighed og tilgivelse til mennesker) givet os. Vi regner dåb og nadver for sakramenter, for det har Kristus selv indstiftet, og han fortæller os, at det er noget vi skal! (dåbsbefaling). Et sakramente indeholder både ”tegn” og ”ord” – tegnet i dåben er vandet. Tegnet i nadveren er brødet og vinen. Man kan ikke blive døbt uden vand – og man kan ikke blive døbt uden de ord, der ledsager vandet. I dåben hører vand og ord sammen, tegn og ord udgør tilsammen dåben, sammen alt det der er svært at forklare uden at tage poesien i brug. For Gud er selv til stede både i dåb og nadver.

Gudsfingrene grande
slog kors for din pande,
Guds Enbårnes røst
slog kors for dit bryst,
thi skal ingen djævel dig skade;
nu kan i din dåb
med saligheds håb
din sjæl og dit hjerte du bade.

Vers 2 i Grundtvigs salme ”Sov sødt barnlille” – Synges som fællessang.

g) Sakramenter kaldes også hellige handlinger. Vi har altså to hellige handlinger i Den Evangeliske Lutherske Kirke: dåb og nadver.

Her ser vi et vægmaleri i Helsingør, hvor Luther står og ser på kirkens to tilbageblevne sakramenter – dåb og nadver (læs mere om det her:

http://www.helsingorleksikon.dk/index.php/Hestem%C3%B8llestr%C3%A6de_-_Murmaleri)

**Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb
side 12**

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift



Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 13

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

h) Dette afsnit er ment som tillægsmateriale, man kan bruge, hvis der er mere tid.

Den katolske kirke regner med syv sakramenter: dåb, firmelse (konfirmation), nadver, skriftemål, salvelse (den sidste olie), ægteskab og præstevielse.

Os i den evangeliske Lutherske kirke:

Vi har kun to sakramenter – dåb og nadver

i) Aktivitet

Forbered konfirmanderne på, at de skal gå hjem og lave interview med forældre/bedsteforældre om hvorfor de valgte at lade deres børn døbe/ ikke døbe

j) Spørg konfirmanderne om vi skal døbe voksne eller børn (eller både og) – Lave to grupper, der skal finde på argumenter for henholdsvis barnedåb og voksendåb. De skal så fremføre argumenterne. Præsten kan komme ned i de to grupper, og hjælpe dem evt. med disse argumenter:

Argumenter for barnedåb

- Barnedåb understøtter at det er Guds gave til os, at vi bliver antaget som hans barn. Det er ikke noget vi skal gøre os fortjente til ved først at have en masse viden
- Alle står lige i barnedåben, de handicappede og de raske. De rige og de fattige.
- Forældrene viser deres barn, at der er værdier der er så vigtige, at de vælger for dig
- Det er tradition
- Tro er noget man får i dåben
- Man bliver medlem af folkekirken ved dåben og er så med i det fællesskab der er i og omkring kirken.
- Man er et syndigt menneske indtil man er blevet frelst i dåben. Man skal derfor hurtigst muligt døbes, for ikke at gå fortabt. (Klassisk udgangspunkt blandt katolikker, ortodokse og lutheranere.)

Argumenter for voksendåb

- Man vælger selv, og bliver ikke påduttet en tro

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 14

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

- Man kan få viden om det man siger ja til.
- Man mener noget med det, når man vælger at blive døbt
- Man kan lære at holde alt det Jesus befalet os inden vi bliver døbt.
- Vi hører kun om voksendåb i biblen. Om Jesu dåb, om den etiopiske hofmand.
- Små børn er ikke født syndige. Man kan først straffes for sin synd, når man er gammel nok til at vide, hvad der er rigtig og hvad der er forkert. Så alle små børn er automatisk frelste. Små børn behøver ikke at blive døbt, men man kan fremstille dem i kirken til Guds velsignelse. (Klassisk udgangspunkt blandt baptister og pinsefolk).

Præstens egen holdning kan afsløres til sidst.

k) Hvad sker der med dem, der ikke bliver døbt?

Præsten fortæller:

- Rent praktisk skal alle børn have et navn inden de bliver 6 måneder. Får et barn ikke et navn i forbindelse med dåb, kan det få det i forbindelse med navngivning.
- Om man tror barnet er syndigt og skal renses for synd ved dåb afhænger af det dåbssyn man har. Nogen tror, at et ikke døbt menneske går fortabt. Nogen tror at små børn ikke behøver dåb for at være Guds børn, det er de fra skabelsen af.

l) Aktivitet. De tre svære begreber ”Synd, Frelse, fortabelse” forsøges udfoldes fysisk med konfirmandkroppe i stilleben. Der laves grupper med 3 eller 4 (er der 5 kan den sidste bruges til at forklare ”krops-ord-skulpturen” for de andre.

Synd De holdninger og handlinger der adskiller os fra Gud. Arvesynd er noget vi er født med, så vi er som udgangspunkt adskilt fra Gud og kun kan få hævet denne adskillelse ved Guds indgriben, f.eks. i vores dåb, hvor vi får del i Kristus, som tog al verdens synd med sig op på korset langfredag.

Frelse At blive reddet fra en livsfare. I kristen forstand at få evigt liv.

Fortabelse Den totale adskillelse fra Gud

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 15

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

- m) Kan bruges ”hvis der er mere tid”/ lægges op i konfirmandfacebookgruppe som supplerende opsamlende materiale. Klumme i lokalavis om valg

Valget – det evigt foranderlige

At blive forældre indebærer et stort ansvar og mange valg. Man ønsker jo at gøre det absolut bedste for sit barn. Og nutidens forældre er ret så bevidste om skadelige stoffer i såvel kost som tekstiler og legetøj. Der kalkuleres med risikoen for allergier og mange forældre fører i børnenes opvækst en minussukkerpolitik. Alt sammen til barnets bedste.

Vuggestuer og børnehaver bliver tjekket ud, og det er også et bevidst valg og ikke bare bevidstløst den lokale skole, der foretrækkes, når barnet når den skolepligtige alder.

Ingen tvivl om, at alle disse beviste valg og påvirkninger er med til at skabe barnets identitet og præferencer sidenhed i livet. Vi er hvad vi spiser... vi bliver hvad vi opdrages til...

Paradoksalt er det, at de selvsamme forældre, som gør så mange valg, ikke lader deres børn døbe, med det argument at børnene selv skal vælge, når de bliver store nok. Alt andet vælger forældrene, men her udskydes valget med en fjorten, femten år, så teenageren, der midt i alle sine andre eksistentielle valg også forventes at vælge religiøst tilhørssted.

Realiteten er imidlertid, at det meget dårligt kan blive et valg på et oplyst grundlag, for troen og kristendommen har været ikke eksisterende i barnets opvækst, og det kan være meget svært at vælge noget til, som man ikke er blevet præsenteret for i sine første snes år.

En parallel ville være, at forældre sagde det samme om børnenes demokratiske opdragelse. Altså bevidst overlod det til barnet selv at søge al oplysning om politik, samfundsopbygning, politiske partier, folkeafstemninger og valg. Det skal barnet selv finde ud af, når det når valgretsaldren... Det ikke at træffe et valg er også et valg.

Dåben kan på mange måder sammenlignes med andre af de gaver vi får foræret i vores opvækst. De særlige gaver vi foræres i vores barndom og som vokser samtidig med at vi vokser. Vel tænker mange, at tro er og bliver tro. At kristendom er en statisk størrelse. Men når kristendommen stiller spørgsmål til livet og dets mening, så bliver refleksionen naturligvis afhængig af hvor i tilværelsen vi er. Er vi børn bliver svaret et, er vi teenager bliver svaret et andet og tilsvarende forandret troens svar, når vi sidder tilbage med et helt livserfaringer.

Det er ligesom med H.C. Andersens eventyr, der ofte forældres til den nyfødte. Nok kan eventyrene læses for og af børn og de vil opleves på en måde. Men det man får ud af eventyrene er foranderligt svarende til livets foranderlighed.

I en vidensbaseret tilværelse er vi kendt med nødvendigheden af tilstedighed at opdatere vores viden. Det gælder også for kristendommen og troen. Barnet reflekterer på sin bogstaveligste vis, men det billede er ikke gældende for de voksne refleksion. Derfor at det muligt at trække på billeder der svaret til den livssituation vi befinder os i.

Klumme i Hvidovre Avis uge 24, 2016 skrevet af sognepræst Lisbet Munk Madsen.

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb

side 16

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

DÅBEN SOM KÆRLIGHED

Materialer: Bålfad og tændstikker, A5-papir. Blyanter. Tavle og tavlekridt/markere. Pakke med: pudehjerte med arme fra Ikea pakket ind i hvidt papir med øjne tegnet på, gult papir, sort papir, grønt papir, blå papir og rødt papir.

a)

Præsten introducerer emner: Vi skal tale om dåb, og hvordan den hænger sammen med Guds kærlighed. I dåben får vi at vide, at vi er Guds børn – at Gud er vores far.

b)

Præst spørger, hvad der kendetegner en ideel far – den perfekte far. Lad dem (gerne to og to eller i plenum) finde på ord, der kendetegner en perfekt far (det kan være ord som: passer på en/lytter/stærk/elsker en mm.). Derefter høres alle ordene, og de skrives op på tavlen. Præsten kan kommentere hvor fine ordene er og supplere med sine egne. Flere af konfirmanderne kan sidde med et helt andet faderbillede hjemmefra. Det er derfor vigtigt at lægge vægt på, at når man kalder Gud for Far, så er det en himmelsk far – et billede på, hvordan den perfekte far er. Og det kan vi mennesker ikke leve op til – der er ingen mennesker, der er perfekte.

c)

Man kan eventuelt spørge i plenum: Hvorfor tror I at man kalder Gud for far og ikke for mor? Lad konfirmanderne komme med bud. Præsten kommer derefter med eget bud. Kunne man kalde Gud for Gud forælder i dag?

d) (Griber tilbage til punkt 2)

Præsten fortæller kort: En perfekt far/forælder vender ikke ryggen til en – de vil altid elske en.

Spørg konfirmanderne i plenum: Er der noget, sådan en forælder ikke tilgiver?

Præsten kan sige, at selvom vi ikke er perfekte, så har vi lidt af det, fordi vi også får evnen til kærlighed fra Gud – så vi kan godt opleve noget af den slags kærlighed. Præsten kan eventuelt fortælle en historie om noget man selv har gjort eller éns børn har gjort, og hvordan man er blevet/har tilgivet alligevel.

e)

Præsten fortæller om ritualen: I dåben siger præsten: Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende. Præsten læser stykket højt og spørger konfirmander i plenum: Hvem siger det? Hvad tror I, der bliver ment med det? Hør konfirmandernes tanker, skriv evt. stikord op på tavlen. Præsten kan kort supplere med lidt tanker selv, men kan også sige, at hun/han vil fortælle en historie, der måske kan forklare det lidt.

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb

side 17

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

Præsten fortæller: ”En mand var død og kom i Himlen. Gud tog selv imod ham og talte venligt med ham. I samtalens løb spurgte Vor Herre ham, om han havde lyst til at se tilbage på sit liv. Det havde han.

Det var ligesom en film, der vistes for hans øjne. Han så hele sit liv, både det onde og det gode, både det lyse og det mørke, han kunne se, hvor der var høje bjerge med sol på, og hvor der var dybe dale med skygge. Men efterhånden lagde han mærke til: at i alle de lyse og gode dage var der hele tiden to sæt fodspor ved siden af hinanden. Han spurgte Gud, hvorfor der var to sæt fodspor. Gud sagde. Det var fordi jeg gik ved siden af dig hele vejen.

Men da manden så kiggede på de mørke og tunge dage, lagde han mærke til at der var kun et sæt fodspor. Og han blev vred og ked af det og sagde til Gud: Men når jeg ser på de mørke dage, jeg har oplevet, der hvor jeg syntes at det var rigtig hårdt at leve, der hvor jeg havde brug for dig, der er kun ét sæt fodspor. Hvordan kan det være? Hvorfor skulle jeg være alene dér?

Gud kiggede på ham med kærlighed i øjnene og sagde: Mit barn, de dage, det var der, hvor jeg bar dig”.

f) (Dette punkt fungerer som en måde at få flere ord på dåben ved at kombinere med en visuel fremstilling – hvis man ikke er til det, kan man sagtens springe videre til næste punkt, som er en aktivitet)

Præsten siger, at dåben har mange forskellige sider. Den vigtigste af dem er at vi får at vide at Gud elsker os og er med os. Men jeg har også taget en pakke med, der kan vise noget om, hvad dåben er på en anden måde.

(Pakke med pudehjerter med arme fra Ikea (famng hjärta), pakket ind i følgende farver papir: indefra og ud: pude – hvidt papir m øjne tegnet på – gult papir – sort papir – grønt papir – blå papir – rødt papir)



<http://www.ikea.com/dk/da/catalog/products/27470460/>

Præsten pakker gaven ud eller beder konfirmanderne hjælpe. Der skal kun pakkes et lag papir ud ad gangen. Spørg konfirmanderne, hvad de synes at de forskellige farver står for. Supplér eventuelt selv. Den første farve (rød) skal der snakkes om, før man begynder at pakke ud.

Rød: står for kærlighed, det er alle dem, der var med til jeres dåb, de elsker jer og vil jer det bedste. Det var en dag, der var fyldt med kærlighed til jer.

Blå: vandets farve, fordi vand giver liv og vasker os rene. I dåben siger Gud at man altid vil være ren i hans øjne.

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 18

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

Grønt: Bladene på træerne er grønne. Dåben giver os et sted at høre til og få kræfter fra - man kan bede til Gud når man har brug for nye kræfter.

Sort: Det er alt det triste. Og i dåben får vi at vide, at Gud også er med os, når vi er kede af det og det ikke går så godt. Ligesom i fortællingen før.

Hvid med øjne tegnet på: Ligesom i himlen. Gud ser på os og passer på os.

Pudehjerte med arme: Dåben er en åben favn, hvor man altid kan komme hen og få et kram. Man bliver set, ligesom man er. Dåben er kærlighed, dåben er et sted at være, dåben er en ny chance.

Præsten kan summere op (eks: dåben handler om at vi får at vide at Gud elsker os. Til lige præcis hver enkelt af os. Du har fået at vide, at Gud elsker dig og han passer på dig og han er din idealforælder, der altid lytter til dig og kender dig med gode og dårlige ting og med sejre og fiaskoer. Og han siger stadigvæk det samme til dig, som han sagde i dåben: Jeg elsker dig, og jeg er med dig alle dage indtil verdens ende).

g)

Præsten siger, at når vi i dåben får Gud som vores himmelske far og får at vide, at han elsker os, så betyder det også at vi kan sige alt til Gud – om hvordan man har det, hvad man tænker, føler og tror. Alting. I skal nu skrive et brev til Gud. I skal begynde med kære Gud. Det er helt personlige breve – ingen andre må læse dem, og I skal skrive dem alene. Bagefter sender vi brevene op til Gud på samme måde som man gjorde I gamle dage, når man ville give Gud gaver: Vi brænder dem, så røgen stiger op til Gud.

Dele A5 papir og blyanter ud. Hvis de ikke kan finde på noget at skrive, så kan de også tegne. De må gerne vise brevene til præsten, hvis de vil, men de skal ikke.

Præsten forklarer at brevene bagefter skal brændes for at vise, at Gud elsker os lige meget hvad og at vi kan fortælle Gud alting – og han bruger det ikke imod os, men tilgiver det. Han elsker os så meget, at han tager imod os som vi er.

De sammenfoldede breve lægges i et bålfad. Der kan evt. være nogle tændbriketter i forvejen, så ilden kan tage fat. Brevene brændes og bagefter sige fadervor i kor.

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 19

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

DÅBEN SOM FÆLLESSKAB

a) Præsten skriver på tavlen:

- ”Jeg er med dig alle dage indtil verdens ende”
- ”Indlem dem i din menighed”

b) Præsten spørger:

Hvad er fællesskab for dig?

Hvornår føler man sig ensom?

- To og to finde formuleringer, - høre hvad de kommer frem til.
- Hvordan hænger det sammen med det, der står på tavlen? (a)

c) Aktivitet

Tegn en situation hvor du føler dig ensom eller som en del af et fællesskab

d) syng kanon ”Jeg er med dig alle dage indtil verdens ende” (se afsnit om Dåb og vandet)

Dåb som løfte om fællesskab (i ritualet medlem af menigheden) Præsten griber fat i samtalen (b) og fortæller om dåb som løfte om fællesskab.

Verdensomspændende fællesskab – sømandskirker - kristne kirker over hele jorden

Levende og døde. Præsten spørger: Kan man have et fællesskab med dem, der er døde?

e) Præsten spørger: Hvad menes der med disse udtryk?

- At være i sin egen boble
- Have fast grund under fødderne
- Har det noget med dåb at gøre? Er dåben svar på det, at man ikke bare er i egen boble/ har fast grund under fødderne?

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb
side 20

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift



Statements, hvad betyder de?:

Dåb giver dig ”statsborgerskab” i Gudsriget

Dåb indlemmer dig i fællesskabet i Kirken

f) Faddere. Præsten spørger,

Ved I hvad faddere er?

- Arver dine faddere dig, hvis der sker dine forældre noget inden du er gammel nok til at klare dig selv?
- Hvilken funktion har fadderne?
- Kender du dine egne faddere? Kunne du finde på at invitere dem med til en gudstjeneste?
- Ville du blive stolt hvis du blev spurgt om at være fadder?

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 21

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

g) **Aktivitet** – spørg dine forældre omkring valget af faddere. Spørg evt. dine faddere, hvis du ved hvem de er, om de følte det som en ære at blive valg. Skriv en invitation til fadderne, inviter dem med til en gudstjeneste. Send evt. en sms med det samme.

h) Præsten fortæller: Faddere

Der skal være mindst to højst fem faddere til en dåb. Man skal være over konfirmationsalderen og være døbt for at kunne være fadder. Tit anses det som en stor ære at blive spurgt om man vil være fadder til et barn. Spørg dine forældre om valget af fadderne til din dåb.

En fadder er vidne til dåben og skal holde øje med *at barnet oplæres i den kristne tro*. Kunne det være en god ide at invitere dine faddere til at gå med i kirke nu har, hvor du selv følger kirkegang? Har dine faddere spurgt ind til din kristne børneopdragelse?

De der bærer barnet kaldes ofte for ”Gudmor” eller ”Gudfar”, men tit er det også forældrene selv, der bærer barnet.

i) Bevare din udgang og din indgang (evt. i kirken)

Præsten fortæller:

Når barnet (eller den voksne) har fået vand tre gange på hovedet med navns nævnelse og ordene:

-N.N. Jeg døber i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen

Lægger præsten hånden på hovedet af den døbte og siger:

”Den almægtige Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader,

som nu har genfødt dig ved vand og Helligånden

og skænket dig syndernes forladelse,

han styrke dig med sin nåde til det evige liv!

Han bevare din udgang og indgang

Fra nu af og til evig tid! Amen.”

Præsten spørger konfirmanderne:

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb
side 22

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

Hvorfor siges der mon udgang og indgang? I stedet for indgang og udgang?

(suppler evt. med disse svar)

- Udgang fra synd og ensomhed
- Indgang i fællesskab som varer for evigt, også længere end dit eget liv.

Præsten fortæller: Både ved dåb og ved en bisættelse lyder den samme lovprisning. Hvorfor tror du det er samme ord?

”Lovet være Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader,

Som i sin store barmhjertighed

Har genfødt os til et levende håb

Ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde”

Kan man have et fællesskab med dem, som er døde? (henvis til de ting konfirmanderne har talt om under punkt d.

Præsten spørger konfirmanderne – Må man døbe, hvis man ikke er præst? (ja, hvis man selv er døbt)

Hvis du er sammen med et menneske, der er i stor fare for at dø og dette menneske ikke er døbt, men gerne vil, må du så døbe det, selv om du ikke er præst?

Hvornår kunne det være relevant? (lytte til svar, supplere med for tidligt fødte børn, ulykker)

Præsten fortæller:

- **Ritual for Hjemmedåb af børn i øjeblikkelig livsfare (nøddåb)**

Sådan foregår nøddåb:

Den, som døber siger:

Herre Jesus, tag i nåde mod dette barn!

Der øses tre gange vand på barnets hoved, mens man siger:

N.N. Jeg døber dig i faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb
side 23

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

Man lægger hånden på barnets hoved og beder:

Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader,
som nu har genfødt dig ved vand og Helligånden
og skænket dig syndernes forladelse,

Han bevare din udgang og indgang
fra nu og til evig tid!

Amen

Derefter bedes Fadervor og sluttet med hilsnen:

Fred være med jer!

Disse små film er supplerende materiale, kan evt. lægges ind i konfirmandfacebookgruppe.

Lille film om ”indlem dem i din menighed” indlemmelsesritual

<https://www.youtube.com/watch?v=XiQZt29wMMc> (fra Løvernes Konge)

Lille film om at få et helt nyt liv i et himmelsk fællesskab

https://www.youtube.com/watch?v=Tg_KWZK0KkM (fra Alladin)

Indlem dem i din menighed – lad dem møde menigheden.

En andet forløb omkring ”dåb som fællesskab” kunne være at invitere nogle af de faste kirkegængere til at komme og spise morgenmad sammen med konfirmanderne. Hvis dette gøres i begyndelse af forløbet, så har konfirmanderne den sikkerhed, at de kender nogen i kirken, når de kommer om søndagen, og de tør bedre komme ind i fællesskabet. Det er altid dejligt at blive hilst på af en, man har talt med.

- Der holdes andagt i kirken og derefter:

Konfirmanderne inddeles i grupper af 3-4 stykker, som hver får sin faste kirkegænger. Der er så lavet samtalemenukort, som kan bruges, hvis samtalen går i stå. (med spørgsmål på begge sider

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb side 24

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og
religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

af menukortet, til de unge på den ene side – til de voksne på den anden). Der er rundstykker, kaffe, the – De der spiser sammen, bliver nemlig sammenspiste.

Samtale – Menukort (sammensæt menukort, så det giver indtryk af kirkens tilbud):

Spørgsmål til konfirmanderne

- Hvorfor har I valgt at komme her til konfirmationsforberedelse?
- Er der nogen i jeres familie, der går i kirke?
- Kender I nogen, der ofte går i kirke?
- Hvornår har du sidst været til en gudstjeneste?
- Kender du til nogle af de tilbud der er i kirken ud over gudstjenester om søndagen? (børnegudstjenester, koncerter, pigechor, familietjenesten med spiseaftner og udflugter og ferie, sangaftner, eftermiddagsklub, babysalmesang, minimusical, besøgstjeneste – de voksne fortæller om de forskellige tilbud)
- Kender I nogen, der kunne have gavn af de tilbud der er i kirken?
- Hvilke forventninger har I til at komme her i kirken?
- Hvilke forventninger har I til selv konfirmationsdagen? Til kirken? Til festen?

Spørgsmål til de voksne

- Kommer du i kirken om søndagen til gudstjeneste? Hvorfor gør du det? Hvornår begyndte du at komme regelmæssigt i kirke?
- Hvilke af de mange tilbud i kirken benytter du dig af?
- Hvad synes du er det bedste kirken kan tilbyde dig?
- Laver du frivilligt arbejde i kirken? Hvad laver du?
- Hvordan har du det med at der kommer en masse unge konfirmander i kirken?
- Fortæl om din egen konfirmation og konfirmationsforberedelsestid. Hvad gjorde mest indtryk på dig?

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb

side 25

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

DÅBEN SOM GAVE OG OPGAVE

a)

Præsten siger, at vi starter med en brainstorm, læg vægt på at der ikke er rigtige og forkerte svar – bare gæt og tanker. Lad konfirmanderne to og to finde mulige svar på spørgsmålet: Hvad betyder det, at man er kristen? Hør svarene i plenum.

Spørg dem derefter og lad dem igen to og to finde mulige svar på spørgsmålet: Hvordan eller hvornår bliver man kristen? Hør svarene i plenum.

b)

Spørg derefter i plenum (hør svar på hvert spørgsmål og spørg eventuelt ind, før der gås videre til næste spørgsmål): Synes I at man er kristen, når man er døbt? Kan man være mere eller mindre kristen? Præst fortæller, at mange spørger hende/ham (eller éns børn) om ikke man er meget kristen. Spørg konfirmanderne, hvad de tror, folk mener med at være meget kristen?

c)

Præst fortæller med egne ord kort om dåben både som gave og som en opgave: Dåben er en gave, fordi vi får lovet, at Gud elsker os. Det er også en opgave i livet bagefter dåben.

Til dåben læser præsten et stykke højt, som man kalder dåbsbefalingen. Præst læser højt med vægt på nedenstående: ...Idet I døber dem og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer...

Præsten forklarer: dåben er gaven. Opgaven hænger sammen med ”idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer”.

Lad dem to og to finde svar på følgende spørgsmål: Skal man leve på en bestemt måde, når man er døbt? Kan I give nogle bud på hvordan man skal prøve at opføre sig, når man er kristen? Hør deres bud på svar i plenum og skriv dem ned på tavlen.

Præsten kommer kort med egne bud (som f.eks. vi bliver en del af Guds arme på jorden. Kampen mod det onde – ligesom vandet, der drukner det onde eller vasker det onde væk).

d)

Præsten siger, at når en del af vores opgave er at kæmpe mod det der er ondt og som er imod Gud, så skal man jo finde ud af hvad det er og hvad man kan gøre. Spørg konfirmander efter eksempler på ondskab og skriv dem på tavlen. Spørg ved alle (eller nogle af dem, hvis der er overlappende ord) eksemplerne, hvad vi kan gøre ved dem.

Spørg konfirmanderne i plenum, om vi kan udrydde ondskab. De svarer sandsynligvis nej – ellers kom med eksempler på, hvorfor vi ikke kan. Spørg konfirmanderne, hvad vores rolle så er? Kom evt. med egne bud til at supplere konfirmandernes (gøre så meget vi kan, hjælpe, trøste dem der lider under noget ondt m.m.).

Inspirationsmateriale til konfirmationsforberedelse om dåb

side 26

Udarbejdet af sognepræst Mette Høyer Dansøn, Vestervang Kirke, og religionspædagogisk konsulent Pernille Nærvig Petersen, Helsingør Stift

e)

Præsten siger at et andet bud på vores opgave som kristne kunne være at se med Guds øjne (jvf næstekærlighedsbuddet). Præsten fortæller med Løgstrup og med fagter, at vi altid holder noget af den andens liv i vores hænder. Det kan være godt at komme med jordnære eksempler, gerne fra eget liv (som dengang, der var en på gaden der stoppede mig og fortalte at mit hår havde en flot farve – eller dengang, der var en, der sagde, at jeg var dum og egoistisk eller dengang en kæreste slog op med mig e.lign.). Vi er altid en del af hinandens liv. Og når vi ser med Guds øjne, så passer vi på og værner og hjælper med at vokse – i stedet for at klemme sammen og gøre mindre og ødelægge.

Spørg konfirmanderne efter eksempler på 'gode gerninger' over for andre. Enten nogle de har oplevet, hvor en anden gjorde dem rigtig glad eller de gjorde nogle rigtig glade. Eller nogle de kan forestille sig.

f)

Præsten spørger konfirmanderne, om de nogensinde har gjort noget der gjorde andre kede af det. Lad dem enten komme med eksempler i plenum eller lad dem tale om det to og to. Præsten kan komme med eksempler fra sit eget liv på at have gjort andre kede af det.

Præsten siger, at vi mennesker ikke er Gud, så vi er ikke perfekte. Og vi kommer til at gøre andre kede af det. Så man kan sige, at vi aldrig helt kan klare opgaven. Men samtidig er gaven der jo hele tiden. Gud elsker os hele tiden, også selvom vi ikke er perfekte – så gaven er der samtidig med opgaven. Og Guds kærlighed husker os hele tiden på opgaven, så derfor skal vi ikke give op, selvom vi ikke klarer den. Og så kan vi bede Gud om hjælp til at blive bedre til at klare opgaven.

g)

Præsten siger, at en del af opgaven er at vise næstekærlighed. Spørg konfirmanderne, hvad næstekærlighed betyder? Spørg hvorfor det hedder 'næste'? Hør deres bud og kom evt. med eget.

Præsten forklarer at konfirmanderne skal skrive næstekærlighedsbreve (et brev til en person, der ikke er i rummet, som konfirmanden vil gøre glad. Har alle fundet en person? Spørg konfirmanderne, hvad man kan skrive i sådan et brev? Skriv gerne stikord ned på tavle. Udlever A4 papir eller evt. rigtig brevpapir (købes hos cchobby.dk) og blyanter og lad dem skrive brevet. Man kan lade dem dekorere brevet med farver, palietter, rhinsten m.m. Brevet puttes i en kuvert. Man kan enten lade konfirmanderne få brevet med hjem, eller man kan sende det med det samme (konfirmanderne kan sms'e til forældre/venner og få adresse på den, de har skrevet til).